

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **E. P.**, zast. Mgr. Janem Hoškem, advokátem se sídlem Sokolovská 980, Strakonice 386 01, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, 170 34, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 1. 2005, č. j. 14 Az 349/2003 – 24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 8. 2003, č. j. OAM-359/LE-B02-B02-2003 nebyl žalobci udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně bylo žalovaným rozhodnuto podle § 28 zákona o azylu, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného ministerstva žalobce podal žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, která byla výše citovaným rozsudkem jako nedůvodná zamítnuta.

Kasační stížnost stěžovatel podává podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Stěžovatel se domnívá, že u něj byly dány podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu, neboť se v ČR zdržuje již od r. 1997, na Ukrajině nikoho nemá. Nesouhlasí však s tamními zákony, ale problémy s policií a jinými státními orgány nikdy neměl. Od konce roku 2002 žije ve společné domácnosti se svou přítelkyní, státní občankou České republiky, která je v současné době těhotná (pozn. po podání kasační stížnosti stěžovatel předložil doklad o tom, že se mu dne 3. 8. 2005 narodilo dítě). Vzhledem k tomu, že trvale žije se svojí přítelkyní a že se stane rodičem dítěte - občana ČR, podá žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky, neboť splní podmínky § 65 odst. 1 písm. a) bod 2. zákona č. 326/1999 Sb., a lze důvodně předpokládat, že toto povolení získá, když navíc hodlá se svojí přítelkyní v nejbližší době uzavřít sňatek.

Vzhledem k výše uvedenému jsou proto u něj dány důvody hodné zvláštního zřetele, jež odůvodňují udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, přičemž s výjimkou těhotenství družky zde byly tyto důvody dány již v době rozhodování soudu.

Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Součástí podané kasační stížnosti je i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. K tvrzení stěžovatele o tom, že jsou u něj dány důvody pro udělení humanitárního azylu uvedl, že v řízení bylo prokázáno, že stěžovatel požádal o udělení azylu z důvodu legalizace svého pobytu v ČR, kde nelegálně pobývá od r. 1997. K tvrzeným důvodům stěžovatele odkazuje žalovaný na stávající judikaturu Nejvyššího správního soudu a právní názor, jež soud v obdobných věcech opakovaně zaujal. Kasační stížnost stěžovatele považuje za nedůvodnou, stejně tak i návrh na přiznání odkladného účinku. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud posoudil v první řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde kasační stížnost byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu dne 28. 3. 2003. V žádosti o udělení azylu uvedl, že do České republiky přijel v říjnu 1997, a to za práci, kterou mu doporučil známý. K důvodům pro udělení azylu uvedl, že nesouhlasí s ukrajinskými zákony a dále, že zde chce zůstat se svojí družkou a jejími dětmi, neboť na Ukrajině nikoho nemá. Při pohovoru k žádosti o udělení azylu konaném dne 1. 4. 2003, stěžovatel uvedl, že na Ukrajině nemohl sehnat práci a zopakoval důvody, pro které žádá o poskytnutí azylu a které uvedl ve výše citované žádosti. Popřel, že by měl ve své vlasti problémy se státními orgány či problémy kvůli své rase, národnosti či náboženství, neměl potíže ani se zákonem. Po návratu na Ukrajinu mu žádné nebezpečí nehrozí.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 8. 2003, č. j. OAM-359/LE-B02-B02-2003 azyl z důvodu nesplnění podmínek dle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu neudělil

a rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného stěžovatel pouze uvedl, že žalovaný nesprávně posoudil skutkový stav věci, neboť stěžovatel opustil zemi v důsledku tíživých životních okolností. Současně požádal soud o posouzení možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Ústí nad Labem dospěl při přezkoumávání rozhodnutí žalovaného v rozsahu námitek uplatněných v žalobě ke stejnému skutkovému a právnímu závěru jako žalovaný správní orgán, a protože napadené rozhodnutí žalovaného netrpělo nezákonností, žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vztahu k udělení azylu z humanitárních důvodů soud uvedl, že důvody tvrzené žalobcem nelze považovat za důvody hodné zvláštního zřetele. Na udělení azylu dle § 14, který přichází v úvahu jen ve výjimečných případech, není právní nárok a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení, přičemž jeho rozhodnutí o této otázce přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem v mezích uplatněného důvodu dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen.

Nejvyšší správní soud taková pochybení v napadeném rozsudku soudu neshledal. Krajský soud při vlastním přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, a zabýval se všemi výroky napadeného rozhodnutí. Podle názoru Nejvyššího správního soudu posoudil soud právní otázku v předcházejícím řízení správně a stejně tak je výrok rozhodnutí krajského soudu, obdobně jako napadené rozhodnutí žalovaného, dostatečně odůvodněn.

Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

K námitce stěžovatele, že jsou v jeho případě dány důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, bylo zjištěno, že tyto okolnosti žalovaný v řízení o azylu

zkoumal a dospěl k závěru, že tomu tak není. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem stěžovatele ohledně naplnění podmínek pro udělení tzv. humanitárního azylu, když namítá, že déletrvající pobyt v ČR, jeho soužití s českou partnerkou, její těhotenství a následné uzavření sňatku s českým občanem jsou ve vztahu k udělení humanitárního azylu relevantní důvody. Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že v případě stěžovatele neshledal důvody k udělení azylu z humanitárních důvodů, přičemž hodnotil ty důvody, které stěžovatel ve své žádosti o udělení azylu uvedl. Stěžovatelem v řízení tvrzené důvody – tj. soužití s občankou České republiky nepovažoval za důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu.

Při aplikaci § 14 zákona o azylu, umožňující udělit humanitární azyl, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. Tato právní norma totiž v sobě obsahuje kombinaci neurčitěho právního pojmu a správního uvážení. Neurčitý právní pojem, zde představovaný „důvodem zvláštního zřetele hodným“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Častými zástupci tohoto institutu jsou „veřejný zájem či veřejný pořádek“. Zákonodárce vytváří prostor veřejné správě, aby zhodnotila, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitěho právního pojmu, či nikoli. Ovšem naplnění obsahu neurčitěho právního pojmu pak s sebou přináší povinnost správního orgánu rozhodnout způsobem, který norma předvidá. Při interpretaci neurčitých právních pojmů se uvážení zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její hodnocení. Naproti tomu u správního uvážení je úvaha orientována na způsob užití právního následku (např. vyslovit zákaz určité činnosti). Zákon tedy poskytuje volný prostor k rozhodování v hranicích, které stanoví. Tento prostor bývá vyjádřen různě, např. alternativními možnostmi rozhodnutí s tím, že je na úvaze správního orgánu, jak s těmito možnostmi naloží, nebo určitou formulací („může, lze“) apod.; s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek. Úprava může být kombinována právě s použitím neurčitých pojmů, které zpravidla diskreční pravomoc omezují (orgán může žadateli vyhovět, jsou-li proto závažné důvody). V předmětném paragrafu pak odpovídá charakteru popisovaného institutu dikce „...lze udělit azyl...z důvodu hodného zvláštního zřetele“. Soud proto uzavírá, že ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí plně v jeho pravomoci a soud nezákonnost takového rozhodnutí s ohledem na shora vyslovené neshledává.

Soud chápe situaci, ve které se stěžovatel nachází, nelze ji však řešit v rámci tohoto řízení, ale jak sám stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, je zde možnost požádat při splnění podmínek, daných ust. § 65 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, o povolení trvalého pobytu.

Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když naopak shledal, že Krajský soud v Ústí nad Labem nepochybil, jestliže žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní

soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst.1, § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 7. prosince 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu